

In Memoriam Hugo Lejon

Op 2 januari 2021 overleed onze voorzitter Hugo Lejon.

Hugo werd 79 jaar en laat 2 kinderen en 3 kleinkinderen na.

We kijken terug op zijn indrukwekkend palmares van een strijd voor een gezonder leefmilieu ...

In 1969 stichtte natuurliefhebber, natuurkenner, natuurbeschermer Hugo Lejon de vzw Blaasvelds Broek. De vzw bevocht de Staatssecretaris voor streekontwikkeling Vlerick die het plan bedacht om een paar miljoen kubiek meter zand vanuit het Blaasvelds Broek naar de verlaten kleiputten aan de overkant van de Rupel te spuiten. De staatssecretaris kon niet vermoeden dat hij daarmee ook het genie van Willebroekenaar Hugo Lejon naar de Rupelstreek overhevelde.

“Komt er ineens vanuit Willebroek zo’n architect de rangen van de T.A.T.’ers vervoegen”, moet senator-burgemeester August Wijn van Niel gedacht hebben toen Actiegroep Leefmilieu Rupelstreek (A.L.R.) het terrasbouwplan van architect Hugo Lejon in 1972 voorstelde.

T.A.T. (Tegen Alles Tegen) was de koosnaam die de senator voor A.L.R. had bedacht omdat die niet alleen zijn bouwplannen, maar kabouter gewijs de hele gevestigde orde op de korrel nam.

Het terrasbouwplan van A.L.R. liet zien hoe je langs de hellingen van de kleiputten woningen kon oprichten. Hugo Lejon had het plan getekend als alternatief voor het hoogbouwplan “BPA nr 3 Biezerd-West” in het Niels Broek aan de Rupel. Het plan bood een reeks voordelen, zoals Minister voor Leefmilieu De Saeger later in een kosten-baten analyse zou toegeven : twee groenzones werden gespaard. Het Niels Broek hoefde niet te worden bebouwd én de uitgestrekte kleigroeve tussen Landbouwstraat, spoorweg, Boomsestraat en Potaardestraat werd gevrijwaard van de geplande opspuiting. Er moesten geen nieuwe straten met bijhorende nutsvoorzieningen worden aangelegd. De bewoners van de terrasbouw zouden niet *in* het groen wonen maar aan de rand ervan en keken uit op een natuurgebied dat nu omschreven wordt als “Waelenhoek”. Deze plannen zijn visionair, bleken utopisch maar zijn vooral een les voor hoe vandaag met ruimte dient omgegaan.

Maar de burgemeester had het goed gezien: de actievoerders waren niet tegen één bouwproject, op alles hadden ze hun gefundeerde commentaar.

Ze hadden een totaalvisie op de Rupelstreek-in-nood. Het reconversieplan van Staatssecretaris voor Streekeconomie Vlerick vonden ze maar niets.

A.L.R. keerde zich tegen de “sociale” herhuisvestingspolitiek om de bewoners van de steenbakkerswijken Hellegat en Noeveren onder te brengen in keurige appartementen. Ze wilden die verwaarloosde woonbuurten bewaren en herwaarderen! Hugo tekende het uit in zijn *“woonbuurtenplan aan de Rupel”*. In een oude paardenstal maakten ze een buurthuis waar ze de bewoners leerden over hun woonomgeving te waken. Van de oude steenbakkerij Frateur maakten ze een ecomuseum en er kwamen warempel toeristen van binnen- en buitenland kijken hoe vroeger van klei bakstenen werden gemaakt ...

Ieder jaar organiseerde A.L.R een betoging in één of andere Rupelgemeente tegen één of ander gepland stort. Bovendien eiste ze een afvalvoorkomingsbeleid voor héél Vlaanderen.

En het was telkens die dekselse architect uit Willebroek die de standpunten van de actiegroep onderbouwde en de troeven van de Rupelstreek aanschouwelijk voorstelde in *“het Rivierlandschap van de Rupe!”*.

Want Hugo Lejon was niet alleen een begenadigd architect.

Hij voerde de titel van stedenbouwkundige als hij de ruimtelijke wanorde in Vlaanderen aanklaagde. Hij blonk uit in zijn kennis van de wetgeving en rechtspraak inzake Ruimtelijke Ordening en was eminent lid van de commissie voor Monumentenzorg.

Wanneer op 3 januari 1976 Ruisbroek overstroomde, stelde architect Hugo zijn expertise ter beschikking om voor de getroffen bewoners schadedossiers op te stellen. Tegelijk keurde actievoerder Lejon het plan van de regering af om een stormstuw op Oosterweel te bouwen. Er moest een algemene dijkverhoging en versteviging komen met gecontroleerde overstromingsgebieden om het opstuwende water op te vangen, argumenteerde hij en dit samen met de dissidente waterbouwkundigen André Mertens en Ludo Dirks in de speciaal opgerichte actiegroep S.O.S. Westerschelde.

Als moest aangetoond worden dat asbest kankerverwekkend was en dat ergens gips of ander chemisch afval werd gestort, ontpopte Lejon zich tot toxicoloog naast en met Professor Aubin Heyndrickx. Toen Professor Evens bij zijn onderzoek naar de malariamug een biologisch waterzuiveringsprocedé “uitvond”, was het “ecoloog” Hugo Lejon die de werking ervan ging uitleggen aan Staatssecretaris Dhoore en met een proefopstelling in de vijver van het kasteel Wissekerke in Bazel bovendien daadwerkelijk aantoonde dat het systeem werkte. Hij erkende het belang van water nog voor iemand er ook maar aan dacht.

Aan Hugo Lejon is geen diplomaat verloren gegaan. Wie de natuur of de democratie wou belazeren, vond een bevlogen Hugo Lejon op zijn weg. Altijd helder in zijn stellingname. Ongemeen scherp in zijn bewoordingen. Nooit tot enig compromis bereid. Onverzettelijk zoals zijn vader verzetsstrijder had voorgedaan. Onbezoldigd ten dienste van de bevolking. Dat hij daardoor overheidsopdrachten misliep, was dan maar zo.

Hoe hard hij zich in het maatschappelijk debat ook opstelt, toch heeft Hugo ook een zachte kant. Die artistieke belangstelling heeft ie van zijn moeder geërfd. Zijn vrienden weten hoe Hugo kan genieten van de schoonheid in de natuur, in de muziek, de literatuur en in de kunst...

Tot het einde mijner dagen zal ik een blijvende inspiratie vinden in Hugo's ideeëngoed en strijdvaardigheid !

Namens Aktiegroep Leefmilieu Rupelstreek.

Eddy Stuer

